

עודכן ב- 06/01/2010 09:14

הטבעת הירוקה | פארקים שחוברו להם יחדיו

מושג הטבעת הירוקה - יצירת קשר רציף בין פארקים בתוך ערים ומסביבן - נפוץ בעולם. למעשה, מיזמים דומים כבר נמצאים בשלבי ביצוע מתקדמים בירושלים, באר שבע וחيفا. גם בתל אביב לא מתכוונים להישאר מאחור

מאת [צפריר רינת](#)

רוכב אופניים או הולך רגל המנסים להגיע לפינות הירוקות בגוש דן נאלצים לעשות זאת בסבך של רחובות סואנים ורועשים. עתה מנסה להיחלץ לעזרתם עמותה חדשה המציעה לנצל את התוכניות הרבות הקיימות להרחבת פארקים ורשת שבילי אופניים באזור כדי ליצור טבעת ירוקה. כזו שתאפשר לנוע בנוחות ברצף של שבילים וגנים, מהירקון בצפון ועד הפארק המתוכנן באזור חירייה בדרום וממנו אל הים וכמובן גם בכיוון ההפוך.

את העמותה החדשה, הנקראת לא במפתיע "טבעת ירוקה", הקימו באחרונה שני אדריכלים המתגוררים בגוש דן, אילן אברמוביץ ודני גרינהאוז, השותפים בניהול משרד אדריכלים בתל אביב. "אנחנו אוהבים לטייל, וגילינו שאם אתה רוכב על אופניים בפארק הירקון, אין לך איך להמשיך לפארק הבא אלא רק דרך רחובות צפופים", מסביר אברמוביץ.

אברמוביץ וגרינהאוז החליטו לפעול ליצירת קשר רציף בין הריאות הירוקות. הרעיון שריאות אלו מאבדות הרבה מערכן אם אין ביניהן קשר רציף ונגיש קונה לו אחיזה בערים רבות בעולם ובעוד ערים בישראל. שני האדריכלים מספרים שתוך כדי גיבוש התפישה החדשה, גילו שמושג הטבעת הירוקה כבר נפוץ בערים שונות בעולם ובהן מוסקווא, סידני, ברמן בגרמניה וכמה ערים בספרד. בישראל כבר קיימים רעיונות הנמצאים בשלבי תכנון וביצוע לקיום טבעות וצירים ירוקים בכמה מהערים הגדולות.

בגוש דן קיים בסיס איתן ליצירת רצף ירוק הכולל את הפארק הקיים לאורך הירקון, פארק בגין בדרום העיר, טיילת החוף והפארק המתוכנן באזור חירייה. "יש שפע תוכניות שחלקן מבוצעות וחלקן אושרו, להרחבת פארקים ויצירת שבילי אופניים", מספר גרינהאוז, "אלא שהרשויות לא מדברות אחת עם השנייה בניסיון לקשר בין כל הדברים. כל רשות מתנהגת כאילו שכנתה נמצאת מעבר להרי החושך".

שני האדריכלים בחנו כמה תוכניות, כמו תוכנית אב לשבילי אופניים של עיריית רמת גן ותוכנית מתאר של מחוז תל אביב, שקבעה מיקום פארקים ושטחים ירוקים וכבר היתה קרובה מאוד לסימון טבעת ירוקה משלה. הם רקחו מתוכניות אלו טבעת ירוקה שאורכה 25 קילומטרים.

על פי החזון, יוכל רוכב אופניים לצאת מפארק הירקון, לנסוע דרומה לאורך שבילי אופניים וטיילת המתוכננים ברחוב בן גוריון, העובר בגבול בין כמה רשויות - רמת גן, בני ברק וגבעתיים - ולהגיע לגן הלאומי ברמת גן. משם ימשיך לפארק אריאל שרון שאמור לקום בשולי תל אביב, בצמוד לאתר הפסולת חירייה וכבר כיום יש בו שביל אופניים. הוא ירכב דרך גנים ושבילים בפאתי חולון וזרחם יפו ויגיע לים. משם ימשיך בטיילת החוף חזרה לפארק הירקון וישלים מסלול טבעתי.

"לא צריך השקעות כספיות גדולות ואפשר כמובן לבחון צירים נוספים", מדגיש אברמוביץ. "צריך להכין שבילים, ולבדוק פרויקטים כמו אוטובוס חשמלי שעליו ניתן להעמיס אופניים והוא מסתובב במסלול הטבעתי, בדומה לרעיון המיושם ברומא. בשלב מאוחר יותר אפשר לקשר את הטבעת לגנים ופארקים נוספים, וליצור מסלול תיירותי שבו יינתנו זכויות בנייה להקמת בתי קפה או מוקדים אחרים של פעילויות תיירותיות". בעיר באר שבע בחרו בציר ירוק אחד המחבר שכונות שונות של העיר ועובר ליד נחל באר שבע. תוכנית פארק נחל באר שבע, שמתחיל ליד היישוב הבדווי תל שבע, כבר נמצאת בשלבי מימוש וחלק מהטיילת לאורך הפארק כבר קיימת. כמו כן שוקמו חלק מהמפגעים הסביבתיים שהיו בתוך אפיק הנחל ובהם ערימות פסולת ושפכים. לפני שלושה חודשים החליטה הממשלה שמדובר בפרויקט בעל חשיבות לאומית, והחליטה להקצות לו סיוע משמעותי בהיקף של 150 מיליון שקל.

יוזמה ייחודית התפתחה בשנתיים האחרונות גם במגדל העמק, שבה קידמו התושבים בשיתוף עם הקרן הקיימת והעירייה תוכנית להפיכת היער הצמוד לעיר ליער נגיש יותר לתושבי העיר באמצעות הקמת מערכת של שבילים. התושבים לא הסתפקו בכך והחליטו שהיער יהפוך בסיס לציר אזורי ירוק, שיקשר באמצעות שבילים את מגדל העמק לשתי קהילות נוספות, זו של היישוב הערבי יפיע וזו של קיבוץ גניגר.

"בחיפה נצא בשלבים מתקדמים של ביצוע ציר 'ה-ים' המחבר את הכרמל עם חוף הים", מציינת האדריכלית דפנה גרינשטיין השותפה במשרד גרינשטיין-הר גיל שתכנן את פארק הכט שכבר קיים בחוף הים. "כאשר יושלם מעבר הולכי רגל באזור מסילת הרכבת, יוכלו הולכי רגל ורוכבי אופניים לצאת מגן האם במעלה הכרמל, לטייל דרך נחל לוטם ולהגיע עד החוף".

אתמול השתתפה גרינשטיין בסיור שנועד לקדם צירי טיול עירוניים מסוג שונה. מדובר בכמה רחובות בחיפה הבנויים על מדרגות ויורדים מהכרמל אל הדר הכרמל בחלק התחתון יותר של העיר. העמותה לתיירות ונוף הפועלת מטעם עיריית חיפה מעוניינת ליצור צירי טיולים תיירותיים על בסיס רחובות אלו. הולכי רגל יוכלו לרדת אל אחת מתחנות רכבת הכרמלית בעיר התחתית, ולנסוע בכרמלית חזרה להר ולרדת שוב ברחוב מדרגות אחר. "זה ייקרא מסלול אלף המדרגות, על פי מספר המדרגות שיש ברחובות כאלו", ציינה גרינשטיין.

בירושלים יש שני צירים ירוקים מרכזיים המתוכננים וכבר מבוצעים בשנים האחרונות. אחד מהם הוא ציר של פארקים מטרופולינים שיקומו בשוליים המערביים של העיר, ובאמצעות מערכת שבילים שתחבר ביניהם יהוו ציר של אתרי נופש ופנאי ואתרי טבע.

ציר נוסף נקרא פארק המסילה ויעבור בתוך העיר עצמה, על התוואי ההיסטורי של קו הרכבת שהגיע בעבר לתוך ירושלים. "בתחילה תכננו להקים על תוואי זה כביש של ארבעה מסלולים", מציין עמיר בלבן מהחברה להגנת הטבע, העוסק בשנים האחרונות בשימור אתרי טבע עירוניים; "אולם לאחר מכן היה שינוי מחשבתי בעירייה והוחלט על פארק שיהווה מסלול רצוף של שטח פתוח, שיחבר בין אתרי מורשת היסטורית, ואתר כמו גבעת התנ"ך שהוכר על ידי העירייה כאתר טבע עירוני ראוי לשימור. בפארק הזה תתאפשר תנועה של הולכי רגל

ורוכבי אופניים ובין השאר הוא יחבר את השכונות תלפיות, גוננים, ובית צפאפא בואכה אצטדיון טדי".

כדי לקדם את רעיון הטבעת הירוקה בגוש דן, פונים אברמוביץ וגרינהאוז לכל המעורבים בהליך קבלת ההחלטות ברשויות המקומיות של גוש דן, ומפעילים כל אמצעי גרפי אפשרי כדי ליצור מותג לרעיון שהם מקדמים. בין השאר נפגשו עם מיטל להבי, סגנית ראש עיריית תל אביב, האחראית על קידום תוכנית "השלד הירוק" של העיר, שנועדה ליצור רצף צירים המקשרים בין שטחים ירוקים. להבי מציינת שהטבעת הירוקה היא רעיון מצוין. לדבריה, עסקה עד עתה בקידום התוכניות בתל אביב ותנסה בהמשך לתאם יצירת רצף ירוק גם עם הרשויות השכנות.

בירושלים נוצר הרעיון ליצירת רשת ירוקה של שבילים ופארקים באמצעות יוזמות מלמטה, של תושבים ומנהלים קהילתיים הפועלים בעיר. היו אלה התושבים שהכינו באחרונה תוכנית לשימור פארק הצבאים בלב העיר והיא אומצה גם על ידי העירייה ומוסדות התכנון. "עם הזמן רעיונות שימור השטחים הפתוחים קיבלו תמיכה מהעירייה והרשות לפיתוח ירושלים", אומר בלבן, "כולם הבינו שמדובר ברעיון שבנוסף לשימור אתרי טבע ושטחים ירוקים, יביא לשיקום ולעלייה בערכם של אזורים עירוניים, ולשיפור כללי באיכות החיים של תושבי ירושלים".

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון